

Projecte lingüístic

Escola Municipal d'Educació Especial Virolai

ÍNDEX

1. Introducció-Justificació	3
2. Marc legal	4
3. Anàlisi del context	7
3.1. Característiques sociolingüístiques de l'entorn	7
3.2. Característiques sociolingüístiques del centre	8
3.2.1. Alumnat	8
3.2.2. Equip professional	10
3.2.3. Famílies	13
4. Ús de la llengua al centre	17
5. Concreció operativa del projecte	19
5.1. Objectius generals	19
5.2. Objectius en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües	19
6. Característiques lingüístiques i comunicatives en cada etapa educativa	21
6.1. Educació infantil	21
6.2. Educació Primària	22
6.3. Educació Secundària	23
6.4. Alumnat amb pluridiscapacitat severa	23
7. Criteris metodològics pel desenvolupament comunicatiu	25
7.1. Criteris per a l'alumnat nouvingut	26
7.2. Retolació i senyalització accessible	27
7.3. Mestre d'audició i llenguatge/logopeda	28
7.4. Criteris per a aplicar la comunicació augmentativa o alternativa i fer ús individual d'un SAAC	29
<i>Què entenem per comunicació augmentativa?</i>	30
<i>Estratègies i suports per a l'aplicació de la comunicació augmentativa</i>	31
<i>Tipus de Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC)</i>	33
<i>Passos a seguir en l'elecció d'un SAAC</i>	34
8. Organització i gestió	41
8.1. Documents de centre	41
8.2. Comunicació interna i relació amb l'entorn	41
8.3. Pàgina web i xarxes socials del centre	42
8.4. Ús no sexista del llenguatge	43
8.5. Projecte de biblioteca escolar	44
9. Annexos	46
Annex 1. Enquesta a les famílies	46
Annex 2. Enquesta als professionals del centre escolar	48

1. Introducció-Justificació

El Projecte Lingüístic com a part del Projecte Educatiu de Centre (PEC), recull els acords bàsics i les propostes educatives relatives a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i a la comunicació dins la nostra escola. Vol ser, doncs, un instrument per al desenvolupament coherent i eficaç de l'activitat educativa al centre. Ha d'ajustar-se a la realitat lingüística de la nostra escola com a centre específic d'Educació Especial i servir com a instrument que possibiliti l'organització i la gestió de determinats aspectes referents a l'estat i l'ús de la comunicació i les llengües al centre, el tractament curricular d'aquestes llengües i a l'ús dels Sistemes Alternatius i/o Augmentatius de la Comunicació (SAAC¹).

La seva funció és garantir el dret i la competència de tots els alumnes de poder fer servir el català, i també el castellà, de manera oral i escrita, a través dels diferents mecanismes i formes de comunicació.

El present projecte parteix de la revisió d'un document que s'havia elaborat amb anterioritat. En aquest sentit, s'han establert uns principis més amplis i actuals que, a més a més reflecteixin la composició actual de l'alumnat, professorat i altres professionals del centre.

S'ha presentat a una reunió de claustre i aprovat en consell escolar el curs 2024-2025.

^{*1} “Los Sistemas Aumentativos y Alternativos de Comunicación (SAAC) son formas de expresión distintas al lenguaje hablado, que tienen como objetivo aumentar (aumentativos) y/o compensar (alternativos) las dificultades de comunicación y lenguaje de muchas personas con discapacidad. La comunicación y el lenguaje son esenciales para todo ser humano, para relacionarse con los demás, para aprender, para disfrutar y para participar en la sociedad y hoy en día, gracias a estos sistemas, no deben verse frenados a causa de las dificultades en el lenguaje oral. Por esta razón, todas las personas, ya sean niños, jóvenes, adultos o ancianos, que por cualquier causa no han adquirido o han perdido un nivel de habla suficiente para comunicarse de forma satisfactoria, necesitan usar un SAAC. (...)”

Definición del Portal Aragonés de Comunicación Aumentativa y Alternativa ARASAAC, (con la colaboración de UTAC y Carme Basíl).

2. Marc legal

El Projecte Lingüístic (PL) es compon d'acord amb el següent referent normatiu:

- **DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.**
- **DECRET 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.**

- Les bases teòriques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües. Es posa l'èmfasi en un ensenyament integrat tant pel que fa a les diferents llengües curriculars, com també a la integració de contingut i llengua. S'apunta la necessitat de pensar i dissenyar mesures organitzatives que ho facilitin.
- El centre com a espai comunicatiu on l'activitat dialògica impregni totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en un context real i dinàmic.
- La integració de recursos TIC per tal que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.
- Les actituds i valors de respecte de la llengua: Els enfocaments didàctics han d'estar impregnats de l'educació en els valors i les actituds de respecte de la llengua per tal de poder introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural presents a l'aula i a la societat.
- L'avaluació per a l'aprenentatge que ha de formar part de l'estructura de les tasques d'ensenyament i aprenentatge. Ha d'incorporar la reflexió cognitiva i metacognitiva per tal d'oferir a l'alumnat un protagonisme cada vegada més actiu en el procés d'aprenentatge.

Concretament, centrem el nostre projecte en la informació continguda en els articles següents:

Article 4

La llengua catalana, eix vertebrador del projecte educatiu

4.1 El català, com a llengua pròpia de Catalunya, serà utilitzat normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació, i comunicacions amb les famílies.

4.2 L'alumnat té dret a rebre l'ensenyament en català en l'educació primària. També tenen el dret i el deure de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà en finalitzar l'ensenyament obligatori, sigui quina sigui la seva llengua habitual en incorporar-se a l'ensenyament.

4.3 L'objectiu fonamental del projecte educatiu és aconseguir que tot l'alumnat assolixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits senzills. Durant l'educació primària es farà un tractament metodològic de les dues llengües oficials, tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir el coneixement de les dues llengües per part de tot l'alumnat, independentment de les llengües familiars.

4.4 Tots els centres han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic propi, que ha de ser autoritzat pel Departament d'Educació, en el qual s'adaptaran els principis generals i la normativa a la realitat sociolingüística de l'entorn.

4.5 El projecte lingüístic establirà pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garantirà que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua. Aquestes pautes d'ús han de possibilitar, alhora, adquirir eines i recursos per a implementar canvis per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. Tanmateix, quan sigui possible amb els mitjans de què disposi el centre, s'arbitraran mesures de traducció en una de les llengües d'ús familiar per al període d'acollida de les famílies procedents d'altres països.

4.6 El projecte educatiu dels centres preveurà l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut. En el projecte lingüístic es fixaran criteris perquè aquest alumnat pugui continuar o iniciar, si s'escau, el procés d'aprenentatge de la llengua.

4.7 L'alumnat té dret a no ésser separat en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.

Article 5

La immersió lingüística

5.1 En funció de la realitat sociolingüística de l'alumnat, s'implementaran metodologies d'immersió lingüística en llengua catalana amb la finalitat de potenciar-ne l'aprenentatge.

5.2 El programa d'immersió en llengua catalana tindrà en compte la llengua de l'alumnat i l'ensenyament de la llengua castellana.

5.3 Els centres que apliquin el programa d'immersió han d'adaptar els horaris a les característiques d'aquest programa. En tot cas es tindrà en compte el nombre d'hores de les àrees lingüístiques que s'ha d'impartir al llarg de l'etapa.

- **La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en els articles 10, 11, 12, 14 i 16.**
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.**

Desplega una opció decidida perquè sigui en l'àmbit del centre i de la seva direcció on se situï l'eix central de la presa de decisions, especialment de caràcter pedagògic i organitzatiu i és en aquest sentit que l'article 5.1 e, de la mateixa norma afegeix que el projecte lingüístic s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis.

L'article 2.1 estableix que "L'autonomia dels centres educatius abasta els àmbits pedagògic, organitzatiu i de gestió de recursos humans i materials. El projecte educatiu del centre n'és la màxima expressió, dona criteri amb relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes. El projecte lingüístic també dona criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones.

3. Anàlisi del context

3.1. Característiques sociolingüístiques de l'entorn

L'Escola Municipal d'Educació Especial Virolai està situada al barri de Sant Ildefons, a la zona nord de Cornellà de Llobregat, des de l'any 1987. Aquest barri, amb una trajectòria històrica marcada per una població treballadora, ha estat tradicionalment un nucli d'acollida per a famílies emigrants, especialment d'Andalusia i Extremadura, fet que ha contribuït a conformar un entorn sociolingüístic caracteritzat per la presència de la llengua castellana com a llengua de comunicació habitual. No obstant això, en els darrers anys, la configuració demogràfica del barri ha experimentat canvis significatius, amb l'arribada de població procedent principalment del nord d'Àfrica i d'Amèrica Llatina.

El barri de Sant Ildefons es troba ben comunicat amb altres zones de Cornellà i municipis propers com Sant Joan Despí, Esplugues de Llobregat i l'Hospitalet de Llobregat, gràcies a la seva bona xarxa de transport públic. Aquesta connexió amb altres zones facilita la mobilitat de la població, incloent-hi l'alumnat de l'escola. A més, el barri compta amb una àmplia oferta de serveis públics i comerços, com una biblioteca, un auditori, un Centre d'Atenció Primària (CAP), un poliesportiu i una Escola de Música, que contribueixen a la cohesió social i a la integració de les famílies i individus en la comunitat local.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, l'Escola Municipal d'Educació Especial Virolai és l'única institució educativa d'aquest tipus al municipi de Cornellà, la qual cosa la converteix en un referent per a moltes famílies de la localitat i dels municipis veïns. La majoria de l'alumnat prové de famílies que resideixen a Cornellà o en municipis propers, i es caracteritza per una gran diversitat lingüística i cultural. Així, a l'escola es poden trobar alumnes que parlen majoritàriament en castellà, però també en català i altres llengües d'origen estranger.

Aquesta diversitat lingüística posa de manifest la necessitat de dissenyar estratègies d'intervenció educativa que respectin i fomentin el multilingüisme i la inclusió, adaptant-se a les particularitats lingüístiques i culturals de cada alumne.

3.2. Característiques sociolingüístiques del centre

L'Escola Municipal d'Educació Especial Virolai ha realitzat una exhaustiva recollida de dades amb l'objectiu de conèixer i confirmar la diagnosi lingüística de tota la comunitat educativa que conforma el centre. Aquesta recollida s'ha portat a terme mitjançant diverses fonts d'informació:

- **Documentació del centre:** S'ha revisat i analitzat la documentació institucional disponible, com els informes, les actes de les reunions de coordinació i altres documents administratius, per tal de detectar les llengües més utilitzades i així com els diferents perfils lingüístics.
- **Enquestes a tota la comunitat educativa:** S'han realitzat enquestes dirigides a tot el personal del centre, tant docent com no docent. Les enquestes han recollit informació detallada sobre les llengües de comunicació habituals. Aquestes dades han proporcionat una visió valuosa de les pràctiques lingüístiques diàries i de les actituds del personal envers la diversitat idiomàtica. Es poden veure exemples a l'*Annex 1. Enquesta a les famílies* i *Annex 2. Enquesta als professionals del centre escolar*.
- **Observacions dels docents i personal no docent:** Observacions directes en l'entorn escolar, tant en l'intercanvi verbal com en les interaccions escrites entre els membres de la comunitat educativa. Aquestes observacions han permès identificar les llengües que predominen en diferents espais del centre (aules, patis, serveis administratius, etc.), així com les pràctiques comunicatives dels alumnes i les seves famílies.

3.2.1. Alumnat

El centre acull un total de 64 alumnes, amb una franja d'edat que va dels 3 als 21 anys, tots ells amb necessitats educatives especials diverses, derivades principalment de discapacitat intel·lectual, paràlisi cerebral i trastorns de l'espectre autista (TEA). Aquestes necessitats educatives es poden manifestar de manera diferent, segons el grau d'afectació o alteració de la funcionalitat en diferents àmbits de desenvolupament, com ara el social-afectiu, el sensorial-cognitiu, el físic-motriu i el comunicatiu-lingüístic.

L'alumnat presenta nivells de competència i necessitats educatives variades, les quals es determinen mitjançant el seu Pla de suport Individualitzat (PI). Així, podem distingir entre diferents grups d'alumnes:

- Alumnes que necessiten un alt nivell de suport de l'adult per atendre les seves necessitats bàsiques.
- Alumnes amb autonomia suficient per realitzar tasques senzilles i adquirir estratègies bàsiques de relació i comunicació.
- Alumnes amb un nivell d'autonomia personal elevat, que els permet accedir a aprenentatges instrumentals escolars bàsics.

La diversitat en els perfils dels alumnes no permet establir agrupaments lineals com als centres d'educació ordinària, per la qual cosa el nostre centre es distribueix en un total de 9 unitats. Aquesta organització permet adaptar-se millor a les necessitats específiques de cada alumne.

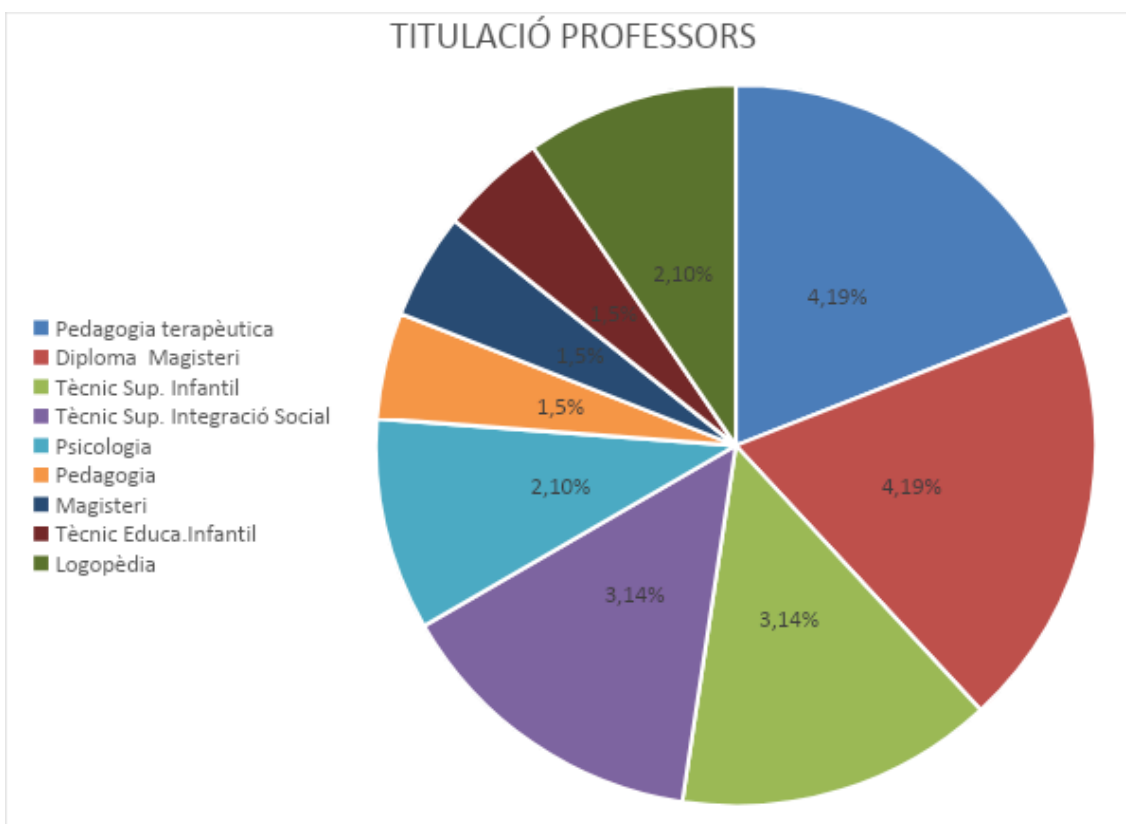
Els grups estan formats per una mitjana de 5 a 6 alumnes per aula en l'etapa d'Educació Infantil i a l'aula de Secundària destinada a alumnes amb pluridiscapacitat severa. A les etapes d'Educació Primària i Educació Secundària, els grups compten amb una mitjana de 9 a 10 alumnes, els quals es distribueixen tenint en compte tant l'edat cronològica com el nivell maduratiu i competencial de cada alumne.

Actualment, l'escola està organitzada en les tres etapes obligatòries: Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària. A Secundària, disposem d'una aula específica per a alumnes amb pluridiscapacitat severa, on sovint s'utilitzen recursos d'estimulació basal per afavorir el seu desenvolupament.

Un aspecte destacat del nostre projecte educatiu és que, amb els alumnes de Secundària, a més de treballar les àrees curriculars establertes pel Departament d'Ensenyament, s'han desenvolupat tallers que fomenten l'autonomia personal i social. Aquests tallers inclouen activitats com el taller de cuina, el taller de transició a la vida adulta i el taller de jardineria, tots ells orientats a l'autonomia personal, la preparació per al món pre-laboral i el treball socialitzador. A més, amb els alumnes d'aquesta etapa es fomentarà la realització d'activitats compartides amb altres Instituts del barri. Totes aquestes activitats complementàries són fonamentals per ajudar els alumnes a desenvolupar les habilitats necessàries per a la seva integració social i laboral en el futur.

3.2.2. Equip professional

L'equip de professionals del centre està compost per un total de vint-i-quatre persones, entre les quals hi ha mestres tutors/es, educadors/es, dos especialistes en fisioteràpia, una logopeda, una especialista en psicomotricitat, una psicòloga, la cap d'estudis i la directora. Aquest conjunt de professionals treballa de manera col·laborativa per atendre les necessitats educatives i de suport de l'alumnat, garantint una atenció integral i personalitzada.

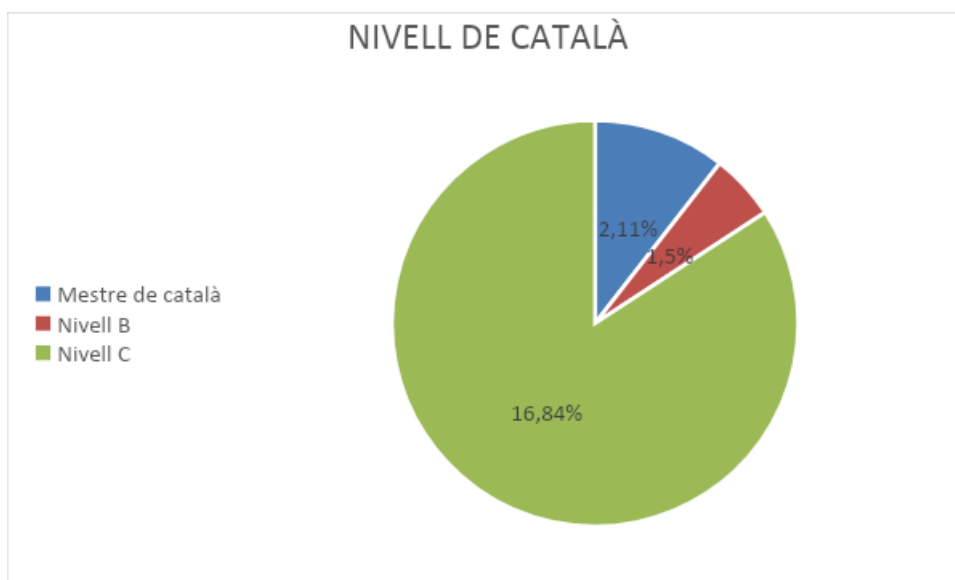

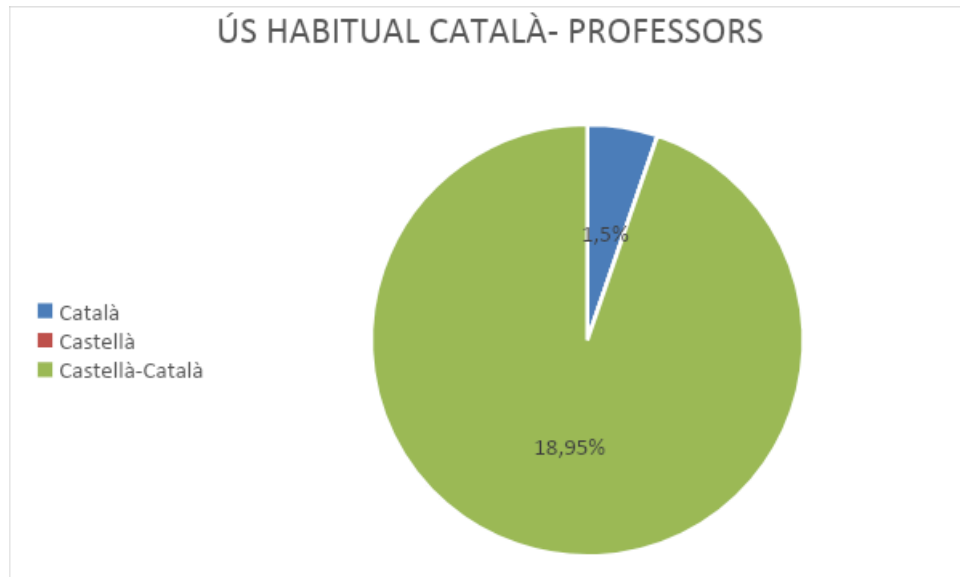
A més del personal docent, l'escola compta amb un conjunt de professionals externs que realitzen intervencions puntuals però sistemàtiques per atendre aspectes específics de l'alumnat. Aquest personal de suport inclou l'assistent social, membres de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), així com professionals del Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), que contribueixen a abordar necessitats socials i psicològiques específiques dels alumnes.

Dins del personal no docent, es considera també el conjunt de persones que interactuen amb els alumnes i les seves famílies en moments puntuals. Així doncs, es compta amb la figura del conserge, el personal de cuina i els monitors i

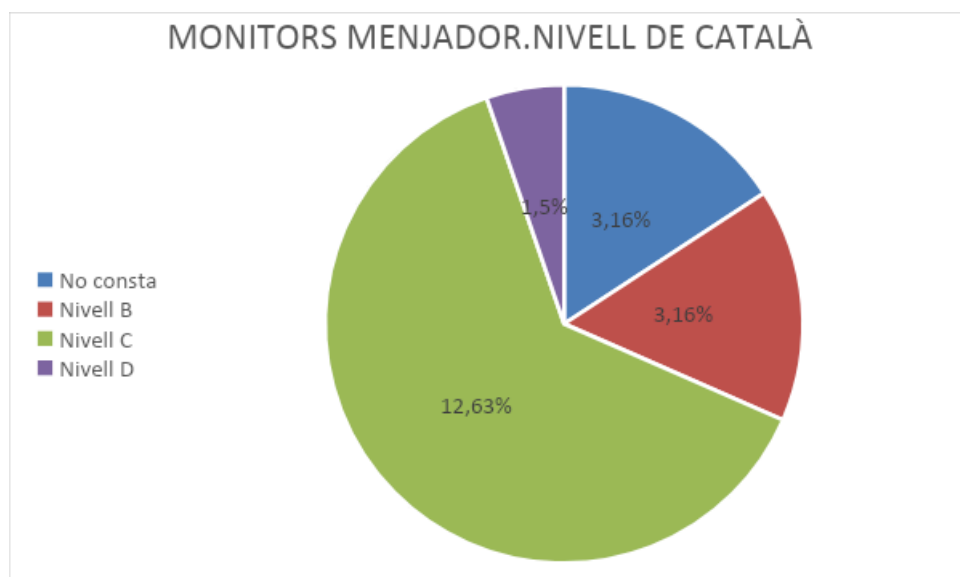
monitores de menjador. No s'ha inclòs el personal de neteja en aquest apartat, ja que no tenen contacte directe amb els alumnes de manera habitual.

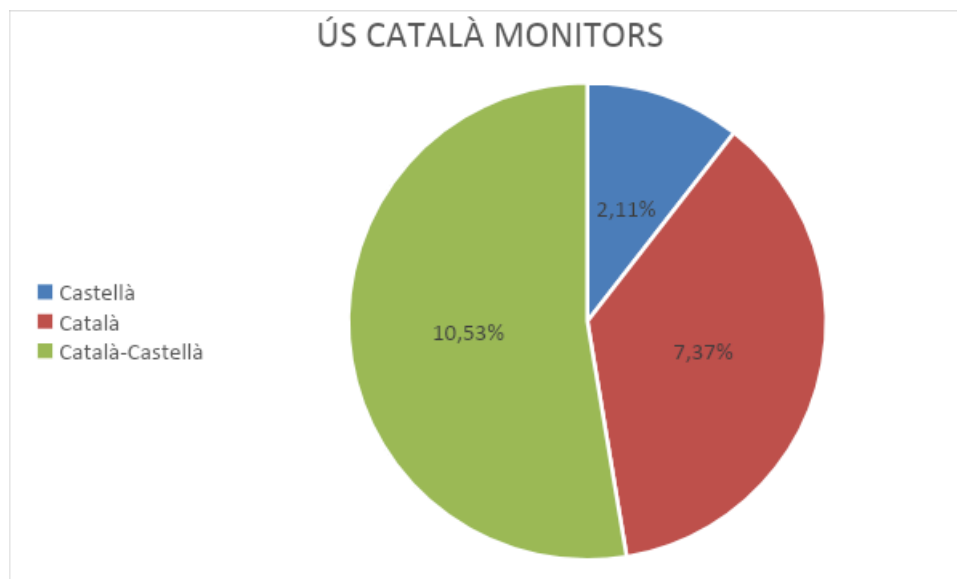
Pel que fa a les característiques sociolingüístiques, en general, l'equip professional té una formació lingüística força homogènia pel que fa al coneixement de les llengües oficials. Segons els resultats de les enquestes realitzades, la majoria del personal docent presenta un nivell C de coneixement de la llengua catalana, fet que els permet utilitzar-la amb fluïdesa tant en l'àmbit oral com escrit. A més, el català és la llengua vehicular en les comunicacions entre els mestres i l'alumnat, ja que l'objectiu principal és que tots els alumnes adquireixin i dominin aquesta llengua. No obstant això, els mestres també utilitzen el castellà de manera complementària per tal d'assegurar que tots els alumnes comprenguin el contingut, independentment del seu nivell de competència en cada llengua.

Pel que fa als monitors i monitores, tot i que la majoria presenta un nivell C de català, es constata un grup considerable de professionals sense formació específica en la llengua catalana o amb un nivell bàsic. Aquesta diferència s'evidencia en les seves interaccions amb els alumnes, ja que sovint utilitzen el castellà com a llengua principal de comunicació amb l'alumnat, tot i que també poden recórrer al català en determinades situacions. Això suposa un repte a l'hora d'assolir una immersió completa en la llengua catalana, però no obstant això, es treballa perquè el personal monitorat s'integri en l'ús de les dues llengües de manera més equilibrada.

3.2.3. Famílies

Les famílies de l'escola Virolai presenten una diversitat sociolingüística significativa, reflectint la realitat multicultural de la nostra comunitat escolar. Majoritàriament, la llengua vehicular a les llars és el castellà, tot i que en els últims anys s'ha observat un augment notable del nombre d'alumnes provinents de famílies on es parla alguna llengua estrangera. Aquest fenomen respon a la presència de famílies que han emigrat d'altres països i cultures, ampliant així el ventall lingüístic i cultural a l'escola.

El perfil sociolingüístic de les famílies és molt heterogeni, ja que inclou una gran varietat de procedències geogràfiques. Així, tenim alumnes, i per tant famílies, originàries d'una àmplia gamma de països, com ara Equador, Perú, Marroc, Ucraïna, Rússia, Pakistan, Geòrgia i diverses regions d'Espanya (principalment Catalunya, Andalusia i Aragó). Aquesta diversitat geogràfica influeix directament en la variabilitat lingüística dins de les llars.

Pel que fa a l'ús de les llengües, és comú que molts dels nostres alumnes, independentment del país d'origen de les seves famílies, parlin el castellà de manera predominant. El català, en canvi, és una llengua minoritària dins de molts d'aquests nuclis familiars. Aquesta situació es deu, en part, a les condicions

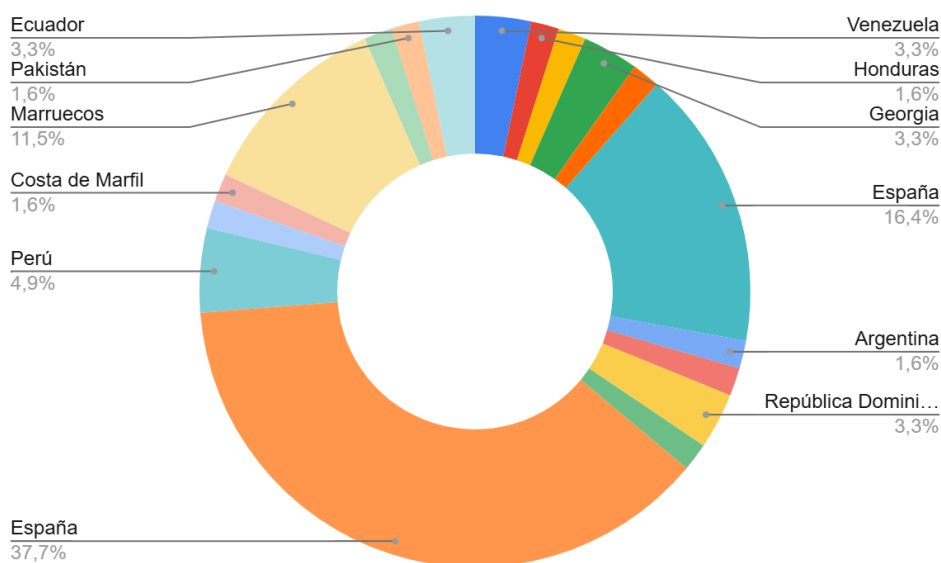
personals i a l'entorn més ampli en què viuen les famílies, que no afavoreixen l'ús quotidià del català.

A més d'aquesta realitat sociolingüística, cal destacar que hi ha una part de l'alumnat que, per les seves dificultats cognitives o comunicatives, no ha pogut accedir al llenguatge oral de manera convencional. Per aquests alumnes, l'escola utilitza sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC), que els permeten interactuar i comunicar-se d'una manera funcional, tot i les seves limitacions. Aquestes eines poden ser fonamentals per garantir la seva inclusió i garantir que els alumnes tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge que la resta.

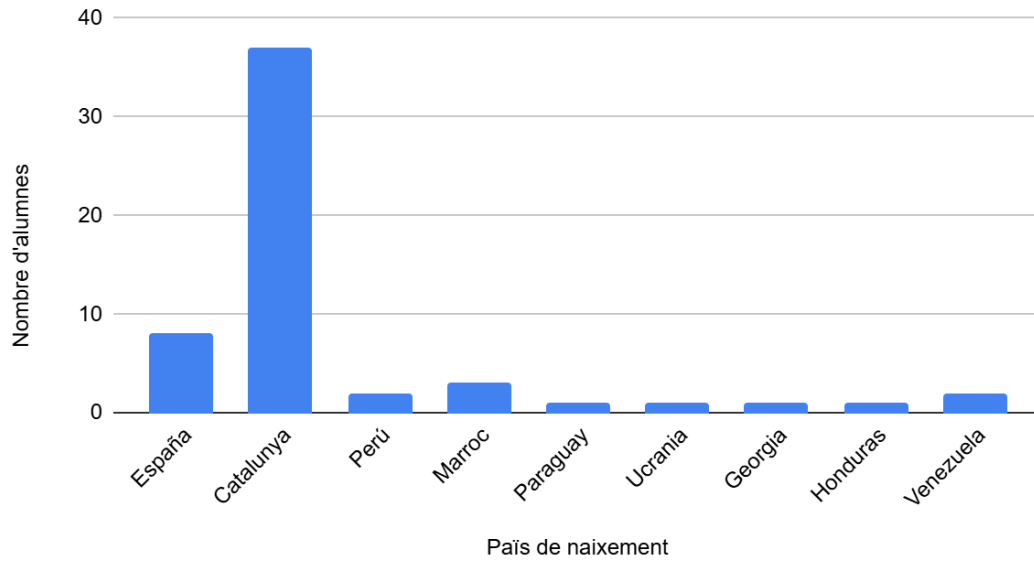
L'escola és conscient que ha de ser el principal context d'aprenentatge i ús de la llengua catalana, especialment per a aquells alumnes que no tenen el català com a llengua familiar. Així, es fa un esforç per proporcionar-los un ambient lingüístic ric en català, mitjançant activitats i estratègies que fomentin la immersió i l'ús actiu de la llengua, amb l'objectiu de dotar-los de més oportunitats per desenvolupar-se tant personal com acadèmicament.

En el quadre següent, es pot visualitzar la realitat lingüística del nostre alumnat, que ens ofereix una panoràmica més detallada de les llengües que es parlen a les llars:

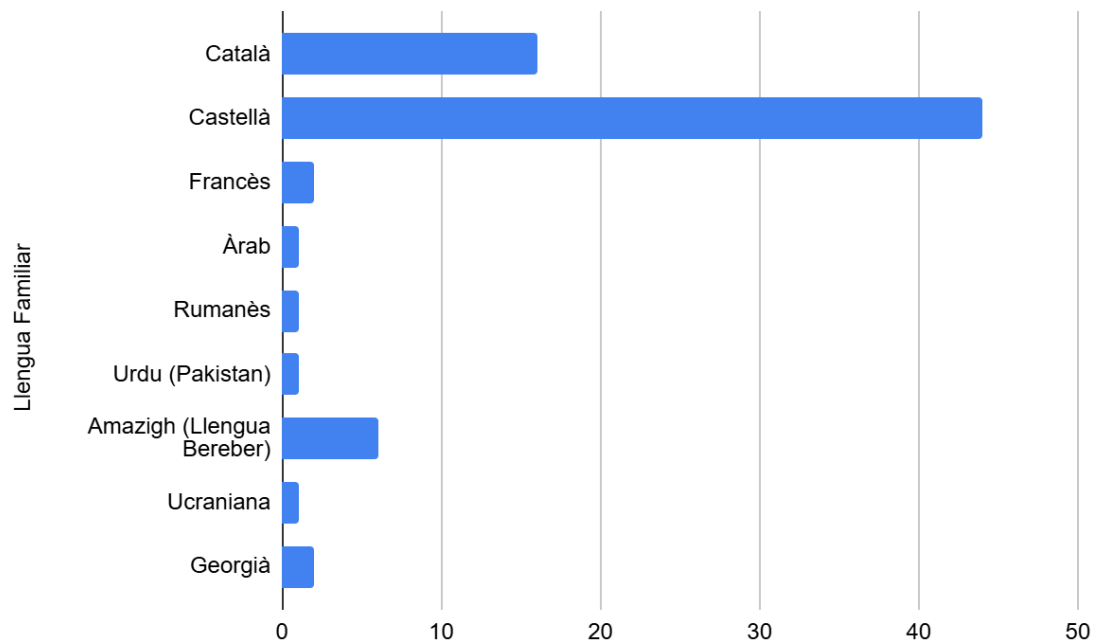
País d'origen de la família

Nombre d'alumnes i país de naixement

Llengua familiar

Parla català a casa?

4. Ús de la llengua al centre

- El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre. Aquest idioma es fa servir en totes les activitats escolars, tant en l'àmbit acadèmic com en el social, per garantir que tots els alumnes desenvolupin una competència plena en les dues llengües oficials del nostre territori.
- Les actuacions que es duen a terme per afavorir la presència i la utilització de la llengua catalana estan alineades amb l'objectiu de garantir que tots els alumnes assoleixin una competència lingüística òptima en català i castellà, tenint en compte la diversitat i les necessitats de l'alumnat.
- Els instruments d'organització, gestió i funcionament de l'escola, estan redactats en català, ja que és la llengua vehicular del centre.
- La comunicació és un dels pilars fonamentals en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El centre es compromet a facilitar la comunicació de manera efectiva entre els mestres, els alumnes i les seves famílies.
- Les reunions informatives amb les famílies, com les reunions de curs, es realitzen en català. De manera similar, les reunions amb l'AFA (Associació de Famílies d'Alumnes) i el Consell Escolar es realitzen principalment en català, tot i que es permeten intervencions en castellà per garantir la comprensió mútua.
- En el context intern de l'escola, les reunions del claustre, d'etapa, coordinacions internes i d'altres trobades entre el personal docent es duen a terme en català, com a llengua de treball habitual.
- En les activitats públiques, l'escola sempre utilitza el català com a llengua per presentar-se i per participar en actes institucionals, com ara la presentació de l'oferta escolar a la ràdio, així com en els actes culturals que formen part del currículum escolar. Això reflecteix el compromís del centre amb la promoció i l'ús de la llengua catalana com a eina d'inclusió social i cultural.
- El centre es compromet fermament a garantir que cap membre de la comunitat educativa sigui discriminat per la seva llengua. Totes les actuacions que es realitzen per afavorir l'ús de la llengua catalana, o per garantir el coneixement tant del català com del castellà, s'ajusten al principi de no separar els alumnes en funció de la seva llengua. Això implica que els alumnes, independentment de la llengua familiar, tenen les mateixes oportunitats d'accés i participació en les activitats educatives.
- L'aprenentatge de la lectura i l'escriptura es duu a terme en llengua catalana, ja que aquesta és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre.

- A totes les etapes educatives es dona prioritat a la comprensió per part de l'alumne. En ocasions, cal fer ús de la llengua castellana amb els alumnes per facilitar la seva comprensió i la comunicació amb l'entorn.
- Per afavorir la comunicació, es respecten les produccions lingüístiques dels alumnes, però estimulant-los sempre a utilitzar el català.
- Cal destacar que la nostra escola no contempla el tractament curricular de les llengües estrangeres.
- En els casos en què algunes famílies no coneixen el català, això no suposa una exclusió de les seves activitats al centre, sinó que s'entén com una oportunitat per fomentar la integració de les famílies en la vida escolar i garantir la seva participació activa en l'aprenentatge dels seus fills i filles.

5. Concreció operativa del projecte

5.1. Objectius generals

1. **Garantir el domini de les llengües oficials:** Cal assegurar que, en finalitzar l'educació obligatòria, els alumnes assoleixin el domini equivalent de les llengües oficials (sempre tenint en consideració les seves capacitats individuals).
2. **Fomentar la diversitat lingüística:** Reconèixer i fer presents les llengües familiars dels alumnes d'origen estranger a les aules i als centres, afavorint-ne l'aprenentatge i el respecte per la diversitat lingüística.
3. **Capacitar per la convivència multilingüe i multicultural:** Preparar els alumnes per viure i interactuar en una societat multilingüe i multicultural, respectant la diversitat i promovent la inclusió.
4. **Reforçar el paper del català:** Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu, promovent-ne el seu ús per part de tot l'alumnat i la comunitat educativa.
5. **Garantir l'acollida lingüística dels nousvinguts:** Assegurar una acollida i atenció lingüística adequada per als alumnes nousvinguts, promovent la seva integració lingüística i social dins l'aula ordinària.

5.2. Objectius en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües

L'**Equip Directiu** vetllarà per la correcta aplicació de les propostes i mesures establertes en el marc del projecte lingüístic. La **Coordinadora LIC** i del projecte tindrà un paper clau en la supervisió de la implementació i seguiment de les accions.

El **claustr**e es comprometrà a:

- **Integrar l'àmbit lingüístic i comunicatiu com a eix transversal:** Treballar la llengua com una eina fonamental en tots els àmbits educatius, no només en les matèries lingüístiques, sinó també en les àrees no lingüístiques, assegurant la cohesió de l'aprenentatge.

- **Impulsar el català com a eina vehicular de convivència:** Fomentar l'ús del català en tots els àmbits del centre, establint-lo com la llengua de relació i convivència entre els membres de la comunitat educativa.
- **Mantenir la coordinació metodològica en l'ensenyament de la llengua oral i escrita:** Assegurar la coherència i coordinació entre tots els nivells i cicles en la metodologia d'ensenyament i aprenentatge de la llengua oral i escrita, promovent la continuïtat en l'adquisició de competències lingüístiques.
- **Establir criteris d'avaluació adaptats:** Definir criteris d'avaluació que siguin coherents amb el context educatiu del centre i amb les característiques i necessitats dels nostres alumnes, per garantir un seguiment personalitzat i realista del seu desenvolupament lingüístic.
- **Garantir l'ús de la llengua catalana en les reunions internes:** Vetllar perquè totes les reunions internes entre el professorat es realitzin en català, promovent així un ambient de treball on aquesta llengua sigui l'eix central de la comunicació.
- **Impulsar l'ús del català en el personal no docent:** Garantir que el personal no docent (com ara monitors de menjador, d'activitats extraescolars o de serveis de transport) faci servir la llengua catalana en la relació diària amb els alumnes en espais no curriculars, afavorint la immersió lingüística en tots els àmbits de la vida escolar.
- **Cercar estratègies per afavorir les relacions en català i castellà entre alumnes:** Dissenyar i implementar estratègies didàctiques que motivin els alumnes a interactuar més en català, afavorint la comunicació entre ells en aquesta llengua en el seu dia a dia.
- **Revisió i actualització del projecte lingüístic:** L'Equip Directiu, la coordinadora LIC i el claustre consideraran la necessitat de modificar, ampliar o actualitzar el projecte lingüístic sempre que sigui necessari, adaptant-lo a les noves realitats i necessitats dels alumnes i del centre.

6. Característiques lingüístiques i comunicatives en cada etapa educativa

L'Escola Municipal d'Educació Especial Virolai atén alumnes amb necessitats educatives especials, principalment derivades de discapacitat intel·lectual i trastorns de l'espectre autista. L'alumnat es distribueix en tres etapes educatives: educació infantil, primària i secundària, i també compta amb aules especialitzades per a alumnes amb pluridiscapacitat severa i/o salut fràgil. L'agrupament dels alumnes dins de cada etapa es realitza tenint en compte l'edat cronològica, les capacitats cognitives i les necessitats de suport educatiu, formant grups reduïts.

L'actuació educativa i terapèutica del centre es fonamenta en la diversitat de necessitats dels alumnes, les quals comprenen un ampli espectre de característiques com el perfil comunicatiu-lingüístic, el funcionament cognitiu, les competències bàsiques, les habilitats motrius i les motivacions personals. Aquesta diversitat exigeix una atenció personalitzada, amb la creació de plans individuals d'intervenció que guien l'ensenyament i l'aprenentatge de cada alumne.

El llenguatge i la comunicació sol estar afectat, amb diversos graus i formes de dificultats que es manifesten en els tres components fonamentals del llenguatge: forma, ús i contingut. A continuació, es concreten les principals dificultats lingüístiques i comunicatives en cadascuna de les etapes educatives del centre:

6.1. Educació infantil

L'etapa d'educació infantil atén alumnes d'entre 3 i 6 anys, distribuïts segons l'edat, el nivell i les necessitats individuals. En aquesta etapa, el llenguatge i la comunicació es veuen sovint afectats, i és habitual que molts nens i nenes no mostrin habilitats comunicatives evidents en arribar a l'escola. Aquestes dificultats suposen un dels principals eixos d'intervenció educativa i terapèutica.

Durant aquest procés, es decidirà la necessitat d'introduir un Sistema Augmentatiu i Alternatiu de Comunicació (SAAC), com el llenguatge bimodal o el suport visual amb pictogrames, per afavorir la comprensió i la comunicació de l'alumne.

Les principals dificultats a l'àmbit comunicatiu-lingüístic en aquesta etapa inclouen:

- Absència d'intenció comunicativa.
- Dificultats en les habilitats comunicatives bàsiques com la demanda, la regulació de la conducta, etc.
- Manca o ús inadequat d'estratègies per expressar necessitats, desitjos i emocions.
- Dificultats per mantenir l'atenció i la interacció conjunta.
- Dificultats per conceptualitzar la realitat, associant significants orals, gràfics i/o gestuals.
- Dificultats en l'organització del llenguatge intern i del pensament.
- Dificultats de comprensió de les situacions quotidianes.
- Dificultats motrius, associades a malalties minoritàries, síndromes, com la hipotonia, hemiplegia o retard en la marxa, que afecten la producció verbal i els moviments.

6.2. Educació Primària

A l'etapa de primària, que atén alumnes de 6 a 12 anys, les diferències lingüístiques i comunicatives entre els alumnes es fan més evidents. Els alumnes en aquesta etapa poden presentar perfils comunicatius-lingüístics molt diversos, que requereixen una intervenció adaptada a cada necessitat.

Les principals dificultats lingüístiques i comunicatives a l'etapa de primària inclouen:

- Dificultats en les habilitats comunicatives bàsiques: absència de recursos comunicatius adequats per expressar necessitats o desitjos.
- Dificultats de comprensió lèxica: dificultats per entendre ordres senzilles, vocabulari bàsic o conceptes simples.
- Dificultats semàntiques: manca de vocabulari, errades lèxiques, dificultats d'accés a significats específics.
- Dificultats en els aspectes formals del llenguatge oral: morfologia, sintaxi, fonètica i fonologia.
- Dificultats en l'organització i coherència del discurs: dificultats per estructurar correctament les idees en una conversa o narració.
- Dificultats en l'accés al codi escrit: dificultats en la lectura i l'escriptura.
- Dificultats en la consciència fonològica i els processos de descodificació (lectura) i codificació (escriptura).

- Dificultats en la grafia i en l'ús de l'instrument.

6.3. Educació Secundària

L'etapa de secundària atén alumnes dels 12 a 21 anys, i a més de les àrees curriculars establertes pel Departament d'Ensenyament, ofereix tallers i activitats orientats a l'autonomia personal i social. En aquesta etapa, l'alumnat continua mostrant una gran diversitat de perfils comunicatius i lingüístics, i la comunicació amb els alumnes es segueix adaptant a les necessitats individuals de cadascun.

Les principals dificultats lingüístiques i comunicatives a l'etapa de secundària són:

- Escassos recursos comunicatius per desenvolupar funcions comunicatives bàsiques.
- Dificultats de comprensió lèxica: dificultats amb ordres senzilles, vocabulari específic o conceptes més complexos.
- Pobresa lèxica: dificultats per expressar-se amb riquesa i precisió.
- Dificultats en la coherència i cohesió discursiva.
- Dificultats en la consciència fonològica i en els processos de descodificació (lectura) i codificació (escriptura).
- Dificultats en l'escriptura: errades ortogràfiques, irregularitats gramaticals i dificultats en l'organització discursiva escrita.
- Dificultats en la comprensió lectora i l'estil lector.
- Dificultats per passar del codi oral al codi escrit, amb dificultats per estructurar adequadament textos escrits (irregularitats gràfiques, errades en l'ortografia natural i arbitrària, alteracions en l'estructura morfosintàctica i l'organització discursiva, etc.).

En aquesta etapa, com en les etapes anteriors, pot succeir que un alumne, tot i ser més gran en edat, es trobi en etapes d'aprenentatge que es consideren anteriors pel que fa a les seves dificultats lingüístiques i comunicatives, de manera que es fa necessari un ajust continu en els plans individuals.

6.4. Alumnat amb pluridiscapacitat severa

Aquesta aula atén alumnes d'entre 12 i 21 anys amb pluridiscapacitat severa, derivada de paràlisi cerebral, afectacions sensorials-motrius o altres condicions de salut fràgil. Aquests alumnes requereixen una atenció personalitzada i un gran suport per cobrir les seves necessitats bàsiques. Això inclou adaptacions curriculars significatives, així com suport en les funcions motrius, sensorials, emocionals i comunicatives.

En aquests casos, la comunicació no es limita a la transmissió d'informació, sinó que és un procés conjunt entre l'alumne i els professionals, que busquen mitjans per expressar els propis sentiments, sensacions, desitjos i reconèixer els dels altres. En aquest context, l'**estimulació basal** és una eina fonamental, ja que promou el desenvolupament global de la persona, especialment per aquells amb limitacions en comunicació, percepció o moviment.

L'estimulació basal pretén el descobriment conjunt d'una "nova llengua", on la veu, la cara i el cos participen de manera integradora. Aquesta tècnica és essencial per afavorir la comunicació en un context de limitacions i per establir una connexió emocional i comunicativa amb els alumnes.

A més, per a molts alumnes amb pluridiscapacitat severa, la comunicació augmentativa i alternativa és una eina fonamental. Els Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC) són eines molt útils per superar barreres comunicatives, especialment quan la comunicació verbal és limitada o inexistent. En aquest cas, es poden utilitzar diversos suports, com ara fotografies, pictogrames, objectes referents, llibres comunicadors, polsadors, comunicadors digitals. Aquests dispositius i estratègies ajuden els alumnes a expressar-se i a interactuar amb el seu entorn de manera més efectiva.

A més dels mètodes físics, la tecnologia digital també pot oferir grans avantatges. Sistemes com el Tobii, que permet el control visual d'un dispositiu informàtic mitjançant el moviment dels ulls, proporcionen una via de comunicació i interacció que pot ser molt eficaç per a aquells alumnes amb mobilitat reduïda. L'ús d'aquestes tècniques i eines permet crear un entorn més inclusiu i personalitzat, en què els alumnes poden comunicar-se, participar i millorar la seva qualitat de vida.

7. Criteris metodològics pel desenvolupament comunicatiu

El projecte lingüístic de l'escola especial Virolai segueix un enfocament **globalitzador i constructivista**, que busca estructurar el coneixement i el llenguatge a partir de les vivències dels alumnes i de les situacions d'interacció quotidianes (aula, pati, menjador, tallers). L'aprenentatge es fonamenta en les **possibilitats i necessitats individuals** dels alumnes, utilitzant suports, ajudes tècniques i estratègies d'intervenció adaptades per afavorir el desenvolupament comunicatiu.

L'aprenentatge de la lectura i l'escriptura

L'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura es realitzarà en llengua catalana, amb recursos didàctics (quaderns, llibres, fitxes) majoritàriament en català. Aquest enfocament reforça el català com a llengua vehicular en l'escola.

Ús del català i el castellà

Els materials i recursos (contes, jocs, murals) seran en català, tot i que es poden incorporar alguns recursos en castellà per afavorir la pluralitat lingüística. En el cas de material audiovisual, es prioritzarà el català, però també es permetran continguts en castellà. L'ús del català serà fomentat en les activitats culturals d'elaboració pròpia.

Libertat d'ús de les llengües

Es respectarà la llibertat dels alumnes d'utilitzar el català o el castellà en les seves produccions orals, especialment durant l'esbarjo. A l'aula, els docents animaran els alumnes a expressar-se en català, quan les seves capacitats ho permetin.

Comunicació funcional i adaptada

Atès les NEE dels alumnes, es prioritza una comunicació funcional amb un llenguatge mínimament estructurat, adaptat a les capacitats de cada alumne.

S'utilitzaran Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC), suports visuals (pictogrames, imatges), dispositius digitals i reforç amb llengua materna en els primers anys d'escolarització per facilitar l'expressió i la comprensió.

Aquesta metodologia flexible i adaptada permet als alumnes expressar-se, comprendre el seu entorn i participar activament, promovent el seu desenvolupament comunicatiu de manera individualitzada.

7.1. Criteris per a l'alumnat nouvingut

Per a l'alumnat nouvingut que s'incorpora al sistema educatiu, el procés d'ensenyament-aprenentatge es durà a terme principalment en català, ja que aquesta és la llengua vehicular de l'escola. No obstant això, es prioritzarà sempre la comunicació i la comprensió de l'alumne, pel que la introducció a la llengua d'aprenentatge serà progressiva i adaptada a les necessitats específiques de cada alumne. Així, si és necessari, es farà un suport parcial en castellà per afavorir una adaptació més ràpida i una millor integració comunicativa en els primers moments d'escolarització.

Per facilitar una adaptació efectiva i una comunicació fluida en català, es desplegaran estratègies i activitats lúdiques que ajudin l'alumne a sentir-se còmode i segur en el nou entorn. Aquestes activitats tindran un caràcter dinàmic i interactiu, i inclouran jocs de llenguatge, dinàmiques grupals i treballs pràctics que permetin a l'alumne familiaritzar-se amb les paraules, expressions i frases comunes de la vida quotidiana escolar.

S'utilitzaran materials visuals com pictogrames, fotografies, il·lustracions i altres recursos gràfics que ajuden a visualitzar el significat de les paraules i a relacionar-les amb objectes o situacions concretes. Aquests suports visuals són fonamentals per reforçar la comprensió i la memòria de les noves paraules i conceptes, facilitant l'adquisició del vocabulari bàsic necessari per a la comunicació.

A més, es podrà incorporar l'ús de la llengua de signes com a sistema augmentatiu de comunicació, sobretot per a alumnes amb dificultats comunicatives més grans o aquells que requereixen un suport extra. La llengua de signes permetrà millorar la comprensió mútua i afavorirà una comunicació més inclusiva, especialment quan les barreres lingüístiques siguin més evidents.

Un altre aspecte important serà el coneixement de la cultura catalana. Per afavorir una integració cultural en el nou context, es facilitarà l'aprenentatge sobre les tradicions, festes i costums típics de Catalunya. Això inclou activitats com la celebració de festes populars (Castanyada, Nadal, Carnestoltes, Pasqua, etc.), la realització de tallers artístics vinculats a aquestes festivitats, i l'aprenentatge de cançons tradicionals. Aquestes activitats permetran a l'alumne comprendre i participar en els costums i rituals de la societat d'acollida, ajudant a crear un sentiment de pertinença i d'inclusió.

Estratègies d'acollida i integració social també seran fonamentals en aquest procés. L'acompanyament emocional és una part essencial del procés d'adaptació d'un alumne nouvingut. Aquest treball es reforçarà amb activitats de treball en grup i dinàmiques de convivència per afavorir la integració social i el sentiment de col·lectivitat.

En definitiva, l'objectiu és garantir que l'alumne nouvingut no només aprengui el català de manera funcional, sinó que també se senti part activa de la comunitat educativa, amb un processament lingüístic i cultural que respecti les seves particularitats i fomenti la seva autoestima i confiança en el nou entorn. Tot això es farà amb una metodologia flexible i individualitzada, adaptant els recursos i les estratègies a les necessitats de cada alumne i al seu ritme d'aprenentatge.

7.2. Retolació i senyalització accessible

A l'escola, tota la retolació està dissenyada en català, complementada amb altres codis alternatius que permetin que tot l'alumnat pugui accedir de manera equitativa a la informació. La retolació no només compleix una funció informativa, és una estratègia que forma part d'una Mesura Intensiva de Suport Universal, que té com a objectiu estructurar l'espai escolar i facilitar la comunicació i l'orientació dels alumnes a tot el centre. Aquesta senyalització inclou pictogrames, signes de la llengua de signes catalana (LSC) i llengua escrita en lletra de pal.

El disseny segueix una línia metodològica basada en el mètode TEACCH que posa l'accent promoure la creació d'un entorn físic i visualment organitzat que ajuda els alumnes a comprendre les activitats, els espais i les rutines diàries de manera clara i accessible. Així, la senyalització es fa de manera senzilla, utilitzant imatges concretes i símbols visualment recognoscibles que faciliten la identificació de l'espai o de l'activitat associada.

A la nostra escola la retolació es troba a les portes de les classes i altres espais importants del centre, com són les àrees de fisioteràpia, logopèdia, cuina, lavabo, etc. A les aules, també s'han col·locat etiquetes visuals a les caixes amb material didàctic i als espais específics com el treball individual, el treball de grup, l'espai de calma o descans, així com als armaris, a les joguines o les safates autocontingudes.

A més, per a alumnes amb dificultats de visió, es fa ús d'objectes reals o referents tàctils que actuen com a pistoles sensorials que els ajuden a orientar-se millor pel centre i a identificar espais clau utilitzant el sentit del tacte.

Els responsables de la retolació són, en primer lloc, la logopeda o mestre/a d'audició i llenguatge com a coordinador/a LIC, qui s'encarrega de la senyalització general del centre i dels criteris globals de la retolació. Pel que fa a la més específica o detallada a cada aula, cada mestra tutora és responsable de la retolació dels espais del seu grup, com les etiquetes per a materials, espais de treball i activitats específiques, adaptant-les a les necessitats dels seus alumnes.

Aquesta senyalització accessible no només facilita la navegació dins del centre, sinó que també ajuda a promoure l'autonomia, la seguretat i la comprensió de l'entorn, elements essencials per a l'èxit educatiu i la inclusió de tots els alumnes.

7.3. Mestre d'audició i llenguatge/logopeda

A l'escola, la logopeda o mestre/a d'audició i llenguatge (AL) tenen un paper essencial en el desenvolupament comunicatiu dels alumnes. Primerament, a l'aula, les mestres i educadores treballen amb cada alumne un temps setmanal dedicat específicament a treballar la llengua, on es desenvolupen habilitats com la lectura, l'expressió oral, i altres competències comunicatives essencials.

No obstant, la logopeda és la professional responsable d'establir i potenciar la comunicació en aquells alumnes amb dificultats greus en el llenguatge o la parla, i en aquells que necessiten un sistema augmentatiu o alternatiu de comunicació (SAAC). La seva tasca a les sessions individuals és prioritària per a aquells alumnes que tenen la competència comunicativa absent o greument afectada, amb l'objectiu de millorar la seva capacitat per comunicar-se de la manera més funcional i eficaç possible, amb el major nombre d'interlocutors possibles, tenint en compte el seu pronòstic i les condicions ambientals.

En la rehabilitació del llenguatge, es prioritza la llengua materna de l'alumne, i, en els casos en què es decideixi començar el procés de rehabilitació en castellà, es procurarà, sempre que sigui possible, introduir progressivament la llengua catalana, ja que és la llengua vehicular de l'escola i facilita la seva integració plena en el sistema educatiu.

Com a part del treball global de l'especialista, la logopeda també treballa conjuntament amb els altres membres de l'equip educatiu, assessorant als companys/es sobre les estratègies més adequades per a cada alumne i establint un pla de treball conjunt. Aquest assessorament pot incloure sessions de formació o orientació mensuals, quinzenals o trimestrals, depenent de les necessitats de cada aula i de la tipologia dels alumnes.

Aquesta coordinació és essencial per garantir que les estratègies que es posen en marxa a l'aula siguin coherents i complementàries, de manera que els alumnes rebin el suport més adequat tant en les sessions individuals com en les activitats grupals. La logopeda també supervisa el progrés dels alumnes i fa ajustos als plans d'atenció a mesura que l'alumne avança o les seves necessitats evolucionen.

7.4. Criteris per a aplicar la comunicació augmentativa o alternativa i fer ús individual d'un SAAC

En el nostre dia a dia, si no entenem quelcom busquem ajuda; si necessitem alguna cosa que no podem aconseguir de forma independent la demanem; de vegades volem explicar que ens ha passat durant el dia o dir que quelcom ens fa mal; entre una infinitat de situacions que ens ajuden a donar sentit a la vida quotidiana.

Per al desenvolupament d'aquests fets és necessària la capacitat expressiva i receptiva, una de les dimensions alterades en el nostre alumnat. Si una persona no entén el que li diuen, com participarà en una activitat grupal o establirà relacions correctament? Si necessita alguna cosa i no sap com demanar-ho, com no s'ha de frustrar i no poder autoregular-se? Des de les persones i els objectes que ens envolten, passant pels càlculs matemàtics fins a l'educació emocional, tot està basat en el llenguatge. Pel que, un problema en el llenguatge pot afectar a molts nivells, de manera que crearà un impacte en la funcionalitat i autonomia de la persona.

Per tant, l'aspecte clau per començar a resoldre les dificultats que se'ls presenten als nois i noies de l'escola és la comunicació. Aquesta comunicació s'entén com quelcom molt més ampli que el llenguatge, pot arribar a desenvolupar-se la parla o no, l'única regla que ha de complir és la funcionalitat.

A la nostra escola, els casos d'alumnat que presenten dificultats en el desenvolupament comunicatiu són diversos i poden incloure factors com:

- **Desestructuració generalitzada en els diferents àmbits de desenvolupament.**
- **Absència d'habilitats comunicatives.**
- **Absència de forma lingüística manifesta.**
- **Presència d'alguna forma lingüística poc funcional per a la comunicació.**
- **Indicis de presència d'estratègies de comprensió limitades o gairebé inexistentes, amb una expressió mínima.**
- **Dificultats greus d'expressió, tot i tenir un nivell elevat de comprensió.**

Per atendre aquestes dificultats, la **comunicació augmentativa** esdevé una eina fonamental dins del nostre enfocament educatiu i terapèutic. Aquesta forma de comunicació no només es limita a facilitar la interacció verbal, sinó que té un impacte directe sobre tots els àmbits de desenvolupament de l'individu, com el **comunicatiu-lingüístic**, el **social-afectiu**, el **físic-motriu** i el **sensorial-cognitiu**. Considerem que qualsevol intervenció en un d'aquests àmbits afecta i condiona la resta, creant un procés integrador i global que potencia el desenvolupament de l'infant en el seu conjunt.

Així doncs, la comunicació augmentativa es converteix en un eix transversal de la nostra metodologia educativa, que s'estén més enllà del treball comunicatiu-lingüístic, influint també en l'entorn social, físic i emocional del nen/a.

Què entenem per comunicació augmentativa?

La **comunicació augmentativa** comprèn un conjunt de recursos, estratègies i suports dissenyats per facilitar la comunicació de les persones amb dificultats en la producció i comprensió del llenguatge oral. Aquests sistemes tenen com a objectiu augmentar les capacitats comunicatives d'aquells infants que no poden comunicar-se de manera oral eficient, millorant el seu accés als diferents àmbits de desenvolupament. És important destacar que aquests sistemes no han de substituir la comunicació oral, sinó que l'**augmenten** i la **complementen**.

Es tracta d'eines dinàmiques que permeten **augmentar** la producció oral (en cas que la persona tingui alguna capacitat de vocalització) o bé **substituir** la comunicació oral en els casos en què aquesta sigui inexistente o intel·ligible. En ambdós casos, la figura de l'interlocutor és fonamental, ja que és qui interpreta i dóna significat a les accions o senyals que el nen/a emet.

En aquest sentit, el nostre treball se centra tant en **l'ús dels Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC)** com en les estratègies d'interacció i els suports que els acompanyen, per tal de crear un entorn comunicatiu ric i significatiu que faciliti l'aprenentatge i la interacció social del nen/a.

Estratègies i suports per a l'aplicació de la comunicació augmentativa

Per garantir que la comunicació augmentativa sigui funcional i eficient, és essencial que es creï un entorn favorable a l'aprenentatge comunicatiu. Algunes de les estratègies i suports utilitzats són els següents:

1. Estructuració de l'entorn:

- Utilització de suports visuals (horaris, pictogrames, símbols) per facilitar la comprensió.
- Adaptació d'espais dins de l'escola (aula, pati, menjador) per tal d'oferir múltiples opcions comunicatives.
- Organització de l'entorn familiar per tal que els adults puguin interpretar les accions de l'infant i donar-hi un significat.

2. Adequació dels espais físics:

- Creació de zones o activitats dins de l'escola i l'entorn social on es fomentin les interaccions comunicatives.
- Canvi de l'entorn segons les necessitats individuals de cada nen/a.

3. Suports tècnics i materials:

- Adaptació de material i recursos: com plafons de comunicació, llibrets comunicadors, programes informàtics adaptats, aplicacions per a tauletes adaptades, commutadors per a ordinadors, control visual per a ordinadors, etc.
- Ús de material físic adaptat, com cadires o taules especials, accessoris per a adaptar commutadors a diferents parts del cos, suport de cadira per la tauleta, entre d'altres, que ens ajuden a una millor accessibilitat.

4. Suports físics:

- Modelatge de les accions per part dels adults: ajudar a l'infant a moure's o a fer un gest específic per iniciar una comunicació.
- Ajustar el suport físic al tipus de necessitat de l'infant per afavorir una millor expressió.

5. Estratègies d'interacció:

- Promoure la iniciativa en les interaccions: donar temps perquè el nen/a prengui la paraula i iniciï accions comunicatives.
- Respectar els torns de paraula, marcar el començament, la continuïtat i el final de les activitats.
- Donar significats a les senyals fetes pel nen/a (gestos, moviments, sons).
- Promoure que l'alumne faci demandes amb intenció i desenvolupi un llenguatge intern i s'organitzi el pensament.
- Encadenament cap enrere, descompondre les activitats o tasques en passos més petits i assolibles, treballant de manera inversa per garantir que l'alumne/a pugui integrar cada part del procés.

6. Estratègies lingüístiques:

- **Sobreinterpretació:** interpretar les accions o gestos del nen/a com a missatges i oferir-los un significat, estimulant així el seu desenvolupament comunicatiu.
- Ús de **frases inacabades** i **preguntes obertes** o de doble opció per fomentar la producció comunicativa.
- **Expansions i correccions implícites:** en lloc de corregir directament, oferir respostes ampliades que afavoreixin la comprensió i producció lingüística.

PECS

En els casos més complexes, podem utilitzar el **sistema d'intercanvi d'imatges (PECS)** com a eina inicial. Aquest sistema ofereix a l'alumne/a un camí per a familiaritzar-se amb un nou sistema de comunicació, facilitant la seva integració a un llenguatge visual associat a la comunicació, i permetent-li ser partícip d'aquest procés.

Quan es tracta d'un trastorn en què la capacitat social està alterada, és important que la intervenció comenci amb actes comunicatius més funcionals, els quals ajudaran a establir un vincle entre l'alumne/a i les conseqüències de la seva comunicació en el seu entorn. Aquest enfocament es realitza mitjançant diverses fases estratègiques, en les quals la comunicació s'amplia progressivament, tal com segueix:

- **Fase 1: Comunicació a través de l'intercanvi físic** – L'alumne/a utilitza imatges per fer demandes de manera directa, a través de l'intercanvi físic.
- **Fase 2: Distància i persistència** – S'introdueix la capacitat de realitzar la comunicació a distància, millorant la persistència en el procés d'intercanvi.
- **Fase 3: Discriminació d'imatges** – L'alumne/a aprèn a identificar i discriminar entre diverses imatges per realitzar comunicacions més precises.
- **Fase 4: Oracions** – Finalment, l'alumne/a utilitza les imatges per formar oracions simples, avançant cap a una comunicació més complexa i estructurada.

Tipus de Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC)

Els SAAC més utilitzats a la nostra escola inclouen una varietat de sistemes que s'adapten a les necessitats específiques de cada alumne:

1. **Sistema de símbols no assistits:**
 - **Vocalitzacions, gestos d'ús comú i llenguatge corporal** per a comunicacions bàsiques i per ajudar a establir una primera relació amb l'entorn.
2. **Sistema de símbols assistits:**
 - Aquests sistemes requereixen d'un **suport extern**, com la utilització de dispositius electrònics, aparells o plafons de comunicació.
3. **Sistema bimodal:**
 - Combina dos canals, el **visual** i l'**auditiu**, amb l'ús conjunt de signes i veu. Això es farà seguint la mateixa estructura que fan servir les persones oients al parlar, no amb l'estructura particular de la Llengua de Signes.
4. **Sistemes assistits de CAA (Comunicació Augmentativa i Alternativa):**
 - Inclouen **símbols fotogràfics, símbols pictogràfics** (com ARASAAC) i **símbols logogràfics** (llenguatge escrit).

Els SAAC poden tenir dues funcions bàsiques i a l'hora de fer-ne ús s'han de tenir molt clares:

- **Com a signe senyal:** ajuden l'infant a situar-se en el seu entorn, anticipant què passarà o ajudant a organitzar la jornada (per exemple, amb horaris visuals).
- **Com a signe d'ús funcional:** permeten al nen/a expressar necessitats, desitjos o demandes específiques, facilitant una comunicació efectiva en el dia a dia (per exemple, en els plafons de comunicació).

Passos a seguir en l'elecció d'un SAAC

Establir les característiques de la comunicació de l'alumne

El primer a fer és situar a l'alumne definint quin tipus de comunicador és:

- Emergent
 - No convencional
 - Convencional
- Comunicador dependent dels contextos favorables
- Comunicador independent

Tota això es farà a través de "la Matriu de comunicació", el document "hitos para la comunicación", el test ComFor, així com registres on es recolliran com rebutja, afirma, nega o manifesta satisfacció amb determinats objectes o situacions (aquest seria uns dels primers documents a tenir present i que ens donarà pistes de com comunica i d'allò que li agrada).

Amb aquesta fita s'han de valorar també els següents àmbits:

- Comunicació
- Llenguatge
- Sensoriomotor
- Context
- Família/escola

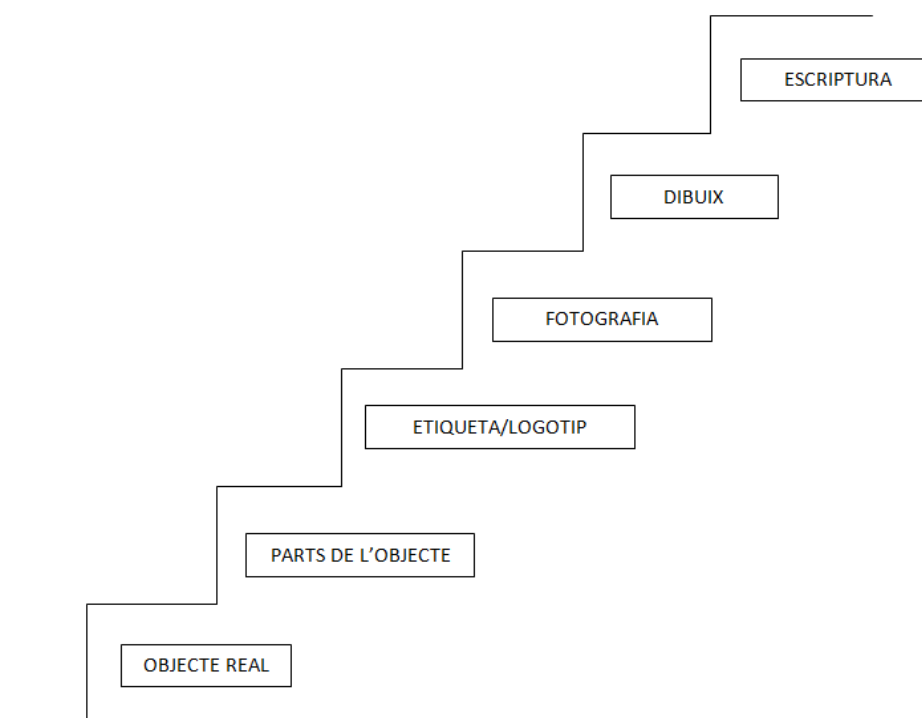
Avaluar un sistema de símbols

Inicialment, hem d'avaluar el sistema de símbols més adequat. L'elecció del sistema adient a cada cas, es fa en funció de les necessitats i possibilitats concretes de cada nen/a. Començant des del primer graó, anem comprovant que símbols compren per arribar al nivell més alt de complexitat possible. Aquests símbols dependent de la seva configuració poden resultar menys o més difícils de

comprendre. Per exemple els dibuixos lineals (pictogrames), presenten un nivell d'abstracció elevat. Per contra, l'ús de parts d'un objecte (el tros d'un tovalló per representar l'hora de dinar) tenen un grau de comprensió menys elevat degut a la seva aproximació a la realitat.

A través d'una avaluació en la què l'alumne ha d'associar diversos objectes al seu símbol, va unint per exemple primer a una pilota, després a una fotografia de pilota, després a un pictograma bàsic en blanc i negre, després en un pictograma en color i així fins a arribar al nivell més complex al que pugui accedir segons les seves capacitats.

Els graus de complexitat a tenir en compte són:

En el cas de seleccionar dibuixos lineals (pictogrames), a l'escola basarem el material en pictogrames de ARAASAC. Es tracta d'un portal web amb un catàleg de dibuixos que representen objectes, accions, llocs, emocions, i infinitat de vocabulari alternatiu a la parla. És molt important que encara que l'alumne no tingui adquirida la lectoescriptura, aquests dibuixos sempre vagin acompanyats de la paraula, per així poc a poc anar-se familiaritzant amb elles i la lectura global.

Si els pictogrames estan en un comunicador digital, podrem incloure la funció de la veu per a fomentar la parla oral o per a reproduir-la en els casos que no hi hagi opció a desenvolupar-la.

També existeix la possibilitat de fer ús de la **Llengua de Signes Catalana (LSC)** com a sistema de comunicació. Perquè la seva utilització sigui eficaç, és important que l'alumne/a tingui capacitat d'imitació i un mínim de control en les extremitats superiors. La llengua de signes requereix la capacitat de reproduir moviments i gestos amb les mans, per la qual cosa és fonamental que l'alumne/a pugui realitzar aquests moviments amb certa fluïdesa.

Tanmateix, cal tenir en compte que alguns alumnes poden tenir afectades les neurones mirall, les quals juguen un paper fonamental en l'aprenentatge mitjançant la imitació. Per a aquests alumnes, l'aprenentatge de la LSC pot ser frustrant i, en alguns casos, limitar la seva capacitat de comunicació.

Avaluació de les habilitats motores

En la selecció del SAAC més adequat per a cada alumne, no només s'ha de tenir en compte el grau de dificultat en la comunicació oral i la seva capacitat de comprensió, sinó també una sèrie de factors físics i funcionals que poden influir en l'ús eficaç del sistema. Un dels aspectes clau és la capacitat motora de l'alumne/a, ja que aquesta determinarà quin tipus de dispositiu i de mecanisme d'accés seran més adients.

Això implicarà una col·laboració estreta amb el departament de fisioteràpia, que ens ajudarà a identificar les seves capacitats i limitacions físiques. En funció d'aquesta avaluació, decidirem quin tipus de comunicador és més adequat i quin sistema d'accés s'adapta millor a les seves necessitats.

Comunicador manual: Si l'alumne/a és capaç de manipular un dispositiu amb les mans, començarem amb un comunicador manual, com un plafó de pictogrames o amb imatges. Tanmateix, si el dispositiu manual es va ampliant i resulta massa gran, pesat o difícil d'usar, haurem de passar a una opció més àgil, com un dispositiu digital.

Comunicador digital: Si l'alumne/a té dificultats per utilitzar les mans, un dispositiu digital com una tauleta amb aplicacions específiques per a la comunicació serà la millor opció. Haurem de determinar el software i el hardware. Les tauletes ofereixen més espai per personalitzar el contingut i permeten una millor i constant

adaptació a les necessitats individuals. A més, els dispositius digitals poden incloure diverses funcions que faciliten l'ús, com pantalles tàctils de fàcil manipulació o la possibilitat de configurar altres formes d'accés.

Mecanismes d'accés al dispositiu

Un cop escollit el tipus de comunicador, haurem de determinar quina és la millor manera perquè l'alumne/a interactuï amb ell. En aquest sentit, buscarem el mètode més natural i funcional. Les opcions d'accés inclouen:

Accés tàctil: Si l'alumne/a és capaç d'utilitzar un dispositiu tàctil, aquesta serà la manera més directa i intuïtiva d'interactuar amb el comunicador. En aquest cas, l'ús d'una tauleta amb pantalla tàctil serà una opció excel·lent.

Commutadors: Si el control tàctil no és viable per problemes de motricitat fina, podem optar per un sistema de polsadors, que permeten a l'alumne/a seleccionar opcions amb un toc en una part del cos que tingui més control (per exemple, un polsador controlat amb el peu, amb el cap o amb la barbeta).

Control visual: Quan l'alumne/a no pot fer servir el cos de manera efectiva, un sistema de control visual com el dispositiu Tobii pot ser una opció. Aquest sistema detecta el moviment ocular, permetent a l'alumne/a seleccionar símbols o paraules mitjançant el moviment dels ulls, una opció molt valuosa per a aquells amb limitacions motores severes.

Material del qual disposem a l'escola

Al departament de logopèdia de l'escola, comptem amb diversos recursos per avaluar i determinar quin dispositiu funciona millor per a cada alumne/a. Això inclou:

- **Tauletes amb Grid3**, que permeten crear taulers personalitzats de comunicació.
- **Sistema de comunicació basat en el control visual (Tobii).**
- **Nikitalk**, un usuari complet de prova que facilita una comunicació senzilla i directa per fer demandes.
- La possibilitat gratuïta de configurar un usuari amb **Asterisc Grid**, per crear taulers de comunicació personalitzats.
- **Polsadors de diferents mides**, per provar i adaptar l'accés segons les necessitats de l'alumne/a.
- Possibilitat de crear **plafons manuals i llibrets comunicadors** més complets.

Contextos d'ús del comunicador

És crucial que l'alumne/a faci ús del SAAC en tots els contextos de la seva vida quotidiana. No podem oferir-li accés a la comunicació en determinats moments i en d'altres denegar-li la possibilitat d'expressar-se. El SAAC ha de ser una eina integrada de manera consistent a l'escola, a casa, i en altres àmbits socials.

Un cop s'ha aconseguit que l'alumne/a faci servir el comunicador de manera efectiva en el context escolar (inclòs el menjador i altres espais), es farà un pas més enllà, treballant conjuntament amb la família per a garantir que el dispositiu també es faci servir a casa i en altres entorns socials.

Consideracions econòmiques i de suport a la família

Abans de prendre qualsevol decisió sobre el dispositiu, és essencial tenir en compte les possibilitats econòmiques de la família. És important saber si poden costejar-se el dispositiu o si hi ha possibilitat d'obtenir ajudes econòmiques per adquirir-lo. En cas que la família no pugui fer front a aquest cost, l'escola pot ajudar-los a sol·licitar ajudes o beques per cobrir l'adquisició del SAAC.

A més, l'escola s'haurà d'encarregar de realitzar el seguiment i suport a la família, oferint consells i recursos per assegurar que el comunicador es faci servir adequadament en tots els contextos.

Coordinació entre professionals

Una vegada es decideixi el SAAC a utilitzar, la tutoria de l'alumne/a serà la responsable de coordinar l'ús del dispositiu amb el departament de logopèdia. **Tots els professionals que treballin amb l'alumne/a, hauran d'adoptar el mateix enfocament** i fer ús del comunicador de manera coherent. Això inclou assegurar-se que les rutines de comunicació s'estableixin i es mantinguin constants. Si l'alumne/a canvia de tutora, aquesta haurà de continuar amb el mateix pla de treball establert prèviament. En cas que consideri que hi ha aspectes a millorar, haurà de consensuar-los amb la logopèdia després d'un temps d'adaptació prudencial.

Registre i seguiment en el PI

És imprescindible que tots els aspectes relacionats amb l'ús del SAAC quedin reflectits al **Pla de suport Individualitzat (PI)** de l'alumne/a. Això inclou el tipus de comunicador, les rutines establertes, les opcions d'accés escollides, i qualsevol adaptació específica per al seu ús. Quan hi hagi un canvi de tutoria, la nova mestra

haurà de rebre tota la informació detallada per garantir que el seguiment sigui continuat i eficaç.

A més de la informació continguda al PI, es farà arribar a la nova tutora **l'usuari i la contrasenya**, així com les rutines establertes i qualsevol altre detall rellevant per al bon ús del comunicador. És important tenir en compte que, en un primer moment, el comunicador pot experimentar canvis freqüents, ja que s'hauran d'anar ajustant les necessitats de l'alumne/a. Les mestres es coordinaran amb la logopeda per anar fent seguiment i els ajustos necessaris per garantir que el sistema sigui eficaç i que respongui a les necessitats emergents de l'alumne/a.

Per garantir un seguiment continu i adequat, es podran utilitzar diferents espais i mecanismes per avaluar el procés, com les **reunions amb les famílies**, les **reunions de coordinació interna**, les **trobades amb els especialistes** i els **informes de final de curs**. Tots aquests espais permetran compartir informació, revisar l'evolució de l'alumne/a i assegurar-nos que el procés de comunicació segueixi avançant de manera eficaç.

Cerca de reforçadors

El repte consisteix a aconseguir que l'alumne/a mostri una conducta comunicativa espontània, de manera que sigui ell/ella qui prengui la iniciativa per iniciar un intercanvi. Perquè això sigui possible, és fonamental que se senti motivat. Per això, establim una sèrie de reforçadors que fomentin la seva implicació i esforç en el procés de comunicació. Aquests reforçadors poden ser tangibles, com objectes que l'alumne/a desitgi, o socials, com elogis i reconeixements, sempre que sigui possible.

És important anar monitoritzant les seves reaccions davant diferents estímuls per valorar quins són els més efectius i motivadors per a l'alumne/a.

REFORÇADORS	Rebutja	Ninguna Reacció	Intenta Agafar-lo	Protesta si se'l treuen	Mostra senyals de plaer	L'agafa un altra vegada
Pilota						
Aigua						
Cançó						
...						

Pel que fa als gustos i interessos, els reforçadors no són fixos, sinó que poden variar amb el temps. Per això, és necessari avaluar-los de manera constant en curts períodes de temps per ajustar-los a les preferències actuals de l'alumne/a. A mesura que l'alumne/a integra els aprenentatges, els reforçadors es poden anar esvaint progressivament, ja que l'objectiu és que la comunicació esdevingui un comportament més natural i autònom. Tot i així, els reforçadors segueixen sent essencials al principi per iniciar l'aprenentatge de la comunicació.

8. Organització i gestió

8.1. Documents de centre

L'escola utilitza el català com a llengua vehicular per redactar tots els documents interns, garantint així la coherència lingüística en tots els àmbits de la gestió educativa. Entre els documents generals que es redacten en català, es troben el Projecte Educatiu de Centre (PEC), les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC), la Programació General Anual (PGA) i tots els programes i projectes que es desenvolupen a l'escola (Lingüístic, de Convivència, Estratègia Digital, d'Estimulació Multisensorial, del Grup de Suport a Famílies, entre molts d'altres).

A més, les actes de claustre i totes les memòries de centre es redacten en català, assegurant que les comunicacions internes siguin clares i unificades per a tot el personal educatiu. Igualment, succeeix en el Desenvolupament Curricular de Centre i en la redacció dels Plans Individuals per a cada alumne matriculat a l'escola.

Les programacions d'aula, els informes dels alumnes, així com qualsevol altre document rellevant per a l'evolució acadèmica dels estudiants, també es redacten en català. Això permet mantenir una línia consistent i coherent en la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa, des del professorat fins a les famílies. En el cas que les famílies no entenguin el contingut dels documents redactats en català, tenen la possibilitat de sol·licitar una traducció o explicació en castellà durant les reunions amb el professional que hagi redactat l'informe.

D'aquesta manera, l'escola assegura que tot el procés administratiu i pedagògic es realitzi en la llengua vehicular de l'ensenyament, el que afavoreix la normalització lingüística i reforça el compromís amb el català com a eina de cohesió i comunicació en la comunitat escolar.

8.2. Comunicació interna i relació amb l'entorn

A l'escola, tota la comunicació interna i externa es redacta principalment en català. Les comunicacions oficials i documentació que surt de l'escola es redacten en català, i en casos de traspessos d'alumnes fora de Catalunya, es farà en castellà.

Les comunicacions de l'Equip Directiu, com circulars o informacions generals, es redactaran en català. Per altre banda, les enviades per correu electrònic a les famílies per part de l'Equip Directiu o per part de docents o especialistes, seràn en ambdues llengües (català i castellà).

Les agendes escolars es faran en català com a norma, però, en casos de famílies nouvingudes o estrangeres, es podrà fer una excepció i utilitzar el castellà.

Els informes d'avaluació es redactaran en català, i en cas que les famílies no els entenguin, es podrà concertar una reunió amb els professionals per explicar-los l'informe.

Finalment, en les reunions amb les famílies, es respectarà l'idioma que prefereixin per garantir la comprensió i fluïdesa de la informació. Aquesta adaptació lingüística afavoreix la inclusió i una millor relació escola-famílies.

8.3. Pàgina web i xarxes socials del centre

El centre disposa d'una pàgina web pública i de diversos canals a les xarxes socials per garantir una comunicació fluida i transparent amb la comunitat educativa i l'entorn. Tota la informació publicada en aquests canals es redacta en català, respectant la llengua vehicular de l'escola i afavorint la normalització lingüística.

La **pàgina web** és una eina fonamental per informar famílies i alumnes sobre les notícies més rellevants de l'escola. A través d'aquesta plataforma, es comparteixen informacions institucionals, documents d'interès, esdeveniments importants, i es fa un seguiment de les notícies i projectes que el centre duu a terme. Un membre de la comissió digital s'encarrega del manteniment i actualització diària de la web, mentre que l'equip directiu supervisa els continguts i es garanteix que la informació estigui sempre actualitzada i sigui accessible.

A més de la pàgina web, el centre disposa de xarxes socials com Instagram i YouTube. L'**Instagram** del centre és un canal privat i molt actiu per a la comunitat educativa, on es publiquen actualitzacions mensuals sobre cada grup, notícies, activitats destacades i altres informacions d'interès. Aquestes publicacions permeten mantenir la comunitat educativa informada i implicada en les activitats diàries del centre.

El **canal de YouTube** serveix per penjar contingut audiovisual rellevant, com vídeos de les activitats de l'escola, esdeveniments especials, i altres materials que poden ser d'interès per a les famílies i la comunitat escolar en general.

A més d'aquestes eines digitals, cada curs escolar es dedica un pressupost a la difusió de la informació de l'escola a través de diferents canals com cartells, targetes de contacte, tríptics informatius, etc. Aquests materials impresos són per mantenir una presència física a la comunitat i assegurar-se que la informació arribi a tothom.

8.4. Ús no sexista del llenguatge

L'escola vetlla activament pel foment de l'ús no sexista del llenguatge com a part essencial de la seva política educativa. Aquest compromís implica que, en tots els àmbits de la vida escolar, es faci un ús del llenguatge que sigui inclusiu i respectuós, evitant qualsevol forma de discriminació per raó de sexe, gènere o identitat de gènere.

L'objectiu és que tots els termes utilitzats, tant en la comunicació oral com escrita, siguin genèrics o inclusius, és a dir, que no es facin distincions innecessàries entre sexes. Quan sigui necessari fer referència a gèneres específics, s'intentarà introduir **ambdós sexes** o es faran servir **formes neutrals**, com per exemple: "l'alumnat" en comptes de "els alumnes". Aquesta perspectiva inclusiva s'ha d'aplicar en tots els documents institucionals i les comunicacions orals i escrites.

A més, el centre considera fonamental que els alumnes siguin conscients i crítics davant de les pràctiques de discriminació lingüística. Per aquest motiu, el treball sobre lingüística no sexista es tracta de manera transversal en totes les àrees del currículum. Així, els alumnes poden aprendre a identificar i qüestionar expressions sexistes en textos, en la literatura, en cançons, en pel·lícules o en qualsevol forma de comunicació.

Aquesta competència també s'aborda en dinàmiques i activitats d'educació emocional i social, on es promou l'apoderament de les noies i **l'equitat de gènere** en les relacions de grup. Es fomenta que els alumnes adquireixin un compromís actiu per erradicar qualsevol pràctica o actitud sexista, i s'afavoreix un ambient d'**igualtat i respecte mutu** entre tots els membres de la comunitat educativa.

Per tant, el centre no només promou l'ús d'un llenguatge no sexista, sinó que també treballa per **educar en igualtat** i per construir una **comunitat escolar més justa, respectuosa i inclusiva**.

8.5. Projecte de biblioteca escolar

La biblioteca escolar de la nostra escola és una eina fonamental dins del projecte lingüístic del centre. És una eina que ha de ser present en les activitats del centre i les programacions d'aula. Durant molt de temps la biblioteca de l'escola s'ha mantingut com un espai de treball, un lloc que serveix de suport per algunes activitats i que, d'aquesta manera, els contes i llibres estiguin més presents cada dia.

És un espai inclusiu, accessible i adaptable a les necessitats de cada alumne. Així, el mobiliari està pensat per a diferents edats i necessitats, i amb una distribució en zones diferenciades, perquè cada grup pugui utilitzar els recursos d'una manera adequada i còmoda.

A més de comptar amb un fons bibliogràfic diversificat i actualitzat en llengua catalana, és imprescindible que la biblioteca disposi de materials específics. Per garantir aquest accés igualitari, es prioritzaran recursos com llibres de Lectura Fàcil (LF), llibres sensorials i contes en àudio per a alumnes amb discapacitat visual, materials amb pictogrames o imatges, i llibres interactius per a alumnes amb discapacitats intel·lectuals o sensorials.

El projecte de la biblioteca també preveu una sèrie d'activitats específiques que contribuiran al desenvolupament de les competències lingüístiques i a la inclusió de l'alumnat. Les possibilitats d'activitats en aquest projecte són diverses:

- **Ús de la biblioteca dins de l'horari setmanal:** Els alumnes podran utilitzar la biblioteca per treballar de manera individual, en petits grups o en sessions grupals.
- **Representació de contes inclusius:** S'organitzaran sessions de narració adaptades a les diverses necessitats de l'alumnat, incorporant suports visuals, sonors i tàctils per facilitar la comprensió de les històries.
- **Tallers de lectura compartida:** Els estudiants més grans participaran en activitats de lectura compartida amb els alumnes més petits, fomentant la comprensió lectora i la motivació.

- **Tallers creatius de creació de contes:** En aquests tallers, els alumnes treballaran conjuntament per inventar i redactar contes, estimulant la seva creativitat i capacitat d'expressió.
- **Xerrades culturals o amb autors:** La biblioteca acollirà xerrades amb professionals del món cultural, com autors i il·lustradors, per acostar l'alumnat al procés creatiu i a la cultura literària.
- **"Contacontes en Família":** Convidarem les famílies a dirigir o assistir a sessions de narració de contes, promovent la participació familiar i reforçant el vincle entre l'escola i les famílies.
- **Servei de préstec de llibres i la maleta viatgera:** Es disposarà d'un servei de préstec de llibres i una maleta preparada amb llibres que permetrà als alumnes emportar-se llibres a casa, afavorint així la creació d'hàbits lectors.

9. Annexos

Annex 1. Enquesta a les famílies

Benvolguts pares,

Estem desenvolupant en nostre Projecte Lingüístic d'Escola i ens agradaria poguéssiu col·laborar omplint aquesta quadrícula-enquesta. Són dades referides a la família com a nucli. **En vermell veureu algun exemple, però cada família reflectirà la seva situació.** Moltes gràcies!

Bienvenidos padres,

Estamos desarrollando nuestro Proyecto Lingüístico de Escuela y nos gustaría que pudierais colaborar rellenando esta cuadrícula-encuesta. Son datos referidos a la familia como núcleo. **En rojo verán algún ejemplo, pero cada familia reflejará su situación.**

¡Muchas gracias!

PAÍS D'ORIGEN (la família)	PAÍS DE NAIXEMENT (L'alumne)	LLENGUA FAMILIAR (llengua o llengües que es parlen a casa)	ALGUN FAMILIAR A CASA PARLA CATALÀ?	OBSERVACIONS
Marroc /Catalunya	Marroc	àrab /català	Sí	El pare és català
Bulgària	Catalunya	Bulgar/castellà	No	
Sudamèrica/ Catalunya	Catalunya	Castellà/Català/Portugués	Sí	Pare Català/mare Brasilenya

--	--	--	--	--

